

HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG

**BÀI GIẢNG MÔN HỌC
CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN**

**CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT &
CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT**

Giảng viên: PGS.TS. Hoàng Xuân Dậu
E-mail: dauhx@ptit.edu.vn
Khoa: An toàn thông tin

BÀI GIẢNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

NỘI DUNG CHƯƠNG 5

- Khái quát về các kỹ thuật và công nghệ đảm bảo ATTT
- Kiểm soát truy cập
- Tường lửa
- IDS và IPS

Trang 2

BÀI GIẢNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.1 Khái quát về các kỹ thuật và công nghệ đảm bảo ATTT

Các kỹ thuật và công nghệ đảm bảo an toàn cho thông tin, hệ thống và mạng trong các lĩnh vực khác nhau của ATTT

Trang 3

BÀI GIẢNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.1 Khái quát về các kỹ thuật và công nghệ đảm bảo ATTT

❖ Các miền/lĩnh vực khác nhau của ATTT:

- An ninh mạng (Network Security)
- An ninh thiết bị đầu cuối (End Point Security)
- An ninh Internet (Internet Security)
- An ninh đám mây (Cloud Security)
- An ninh mạng không dây (Wireless Security)

Trang 4

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.1 Khái quát về các kỹ thuật và công nghệ đảm bảo ATTT

❖ Lĩnh vực an ninh mạng (Network Security) gồm:

- An toàn ứng dụng (Application Security)
- Kỹ nghệ an toàn (Security Engineering)
- Kiểm thử lỗ hổng (Vulnerability Testing)
- Kiểm thử xâm nhập (Penetration Testing)
- Các hệ thống phát hiện xâm nhập mạng (Network Intrusion Detection Systems)
- Tường lửa (Firewalls).

Trang 5

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.1 Khái quát về các kỹ thuật và công nghệ đảm bảo ATTT

❖ Lĩnh vực an ninh thiết bị đầu cuối (End Point Security) gồm:

- Kiểm soát truy cập
- Bảo mật email (Email Security)
- Mạng VPNs
- Mã hóa (Encryption)
- Quét và ngăn chặn phần mềm độc hại (Anti-Malware).

Trang 6

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.1 Khái quát về các kỹ thuật và công nghệ đảm bảo ATTT

❖ Lĩnh vực an ninh Internet (Internet Security) gồm:

- Secure HTTP (HTTPS)
- Chứng chỉ SSL (SSL Certificate)
- Chuẩn xác thực mở (OAuth 2.0).

Trang 7

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.1 Khái quát về các kỹ thuật và công nghệ đảm bảo ATTT

❖ Lĩnh vực an ninh đám mây (Cloud Security) gồm:

- Chuẩn xác thực mở (OAuth 2.0)
- Web Sockets.

❖ Lĩnh vực an ninh mạng không dây (Wireless Security) gồm:

- Mã hóa (Encryption)
- Kiểm soát truy cập.

Trang 8

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.2 Kiểm soát truy cập

1. Khái niệm kiểm soát truy cập
2. Các biện pháp kiểm soát truy cập
3. Một số công nghệ kiểm soát truy cập

Trang 9

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.2.1 Khái niệm kiểm soát truy cập

❖ Kiểm soát truy cập là quá trình mà trong đó người dùng được *nhận dạng* và *trao quyền* truy cập đến các thông tin, các hệ thống và tài nguyên.

ACCESS CONTROL

Trang 10

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.2.1 Khái niệm kiểm soát truy cập

❖ Một hệ thống kiểm soát truy cập có thể được cấu thành từ 3 dịch vụ:

- Xác thực (Authentication):
 - Là quá trình xác minh tính chân thực của các thông tin nhận dạng mà người dùng cung cấp.
- Trao quyền (Authorization):
 - Trao quyền xác định các tài nguyên mà người dùng được phép truy cập sau khi người dùng đã được xác thực.
- Quản trị (Administration):
 - Cung cấp khả năng thêm, bớt và sửa đổi các thông tin tài khoản người dùng, cũng như quyền truy cập của người dùng.

❖ Trong 3 dịch vụ trên, 2 dịch vụ thiết yếu của một hệ thống kiểm soát truy cập là xác thực và trao quyền.

Trang 11

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.2.1 Khái niệm kiểm soát truy cập

❖ Mục đích chính của kiểm soát truy cập là để đảm bảo tính bí mật, toàn vẹn và sẵn dùng của thông tin, hệ thống và các tài nguyên:

- Tính bí mật (confidentiality): đảm bảo chỉ những người có thẩm quyền mới có khả năng truy cập vào dữ liệu và hệ thống.
- Tính toàn vẹn (Integrity): đảm bảo dữ liệu không bị sửa đổi bởi các bên không có đủ thẩm quyền.
- Tính sẵn dùng: đảm bảo tính sẵn sàng (đáp ứng nhanh/kịp thời) của dịch vụ cung cấp cho người dùng thực sự.

Trang 12

 BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT
<p>5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Kiểm soát truy cập tùy chọn – Discretionary Access Control (DAC) ❖ Kiểm soát truy cập bắt buộc – Mandatory Access Control (MAC) ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên vai trò – Role-Based Access Control (RBAC) ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên luật – Rule-Based Access Control.

Trang 13

 BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT
<p>5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - DAC</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Kiểm soát truy cập tùy chọn được định nghĩa là các cơ chế hạn chế truy cập đến các đối tượng dựa trên thông tin nhận dạng của các chủ thể và/hoặc nhóm của các chủ thể. ❖ Thông tin nhận dạng có thể gồm: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bạn là ai? (CMND, bằng lái xe, vân tay,...) ▪ Những cái bạn biết (tên truy cập, mật khẩu, số PIN...) ▪ Bạn có gì? (Thẻ ATM, thẻ tín dụng, ...)

Trang 14

 BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT
<p>5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - DAC</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ DAC cho phép người dùng có thể cấp hoặc huỷ quyền truy cập cho các người dùng khác đến các đối tượng thuộc quyền điều khiển của họ. ❖ Chủ sở hữu của các đối tượng (owner of objects) là người dùng có toàn quyền điều khiển các đối tượng này.

Trang 15

 BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT
<p>5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - DAC</p> <p>❖ Ví dụ: Với DAC:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Người dùng được cấp 1 thư mục riêng và là chủ sở hữu của thư mục này; ▪ Người dùng có quyền tạo, sửa đổi và xoá các files trong thư mục của riêng mình (home directory); ▪ Họ cũng có khả năng trao hoặc huỷ quyền truy cập vào các files của mình cho các người dùng khác.

Trang 16

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - DAC

❖ Hai kỹ thuật được sử dụng phổ biến để cài đặt DAC:

- Ma trận kiểm soát truy cập (Access Control Matrix - ACM);
- Danh sách kiểm soát truy cập (Access Control List - ACL).

Trang 17

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập – DAC - ACM

- ❖ Ma trận kiểm soát truy cập (Access Control Matrix - ACM) là một phương pháp mô tả kiểm soát truy cập thông qua 1 ma trận 2 chiều gồm chủ thể (subject), đối tượng (object) và các quyền truy cập.
- Đối tượng/Khách thể (Objects) là các thực thể cần bảo vệ. Objects có thể là các files, các tiến trình (processes).
- Chủ thể (Subjects) là người dùng (users), tiến trình tác động lên objects.
- Quyền truy cập là hành động mà Subject thực hiện trên Object.

Trang 18

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập – DAC - ACM

Subjects \ Objects	O1	O2	O3	O4
S1	rW	rWXO	r	rWXO
S2	rW	rX	rW	rWX
S3	r	rW	rwo	rW

Các chủ thể: S1, S2, S3

Các đối tượng: O1, O2, O3

Các quyền: r(read), w(write), x(execute) và o(own)

Trang 19

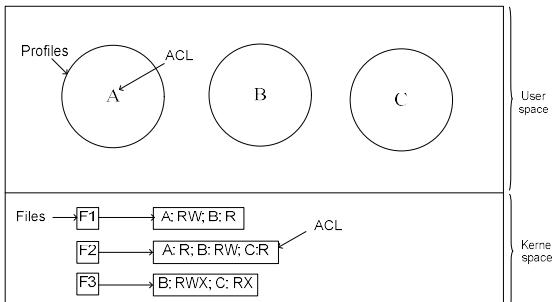

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập – DAC - ACL

- ❖ Danh sách kiểm soát truy cập (Access Control List - ACL) là một danh sách các quyền truy cập của một chủ thể đối với một đối tượng.
 - Một ACL chỉ ra các người dùng hoặc tiến trình được truy cập vào đối tượng nào và các thao tác cụ thể (quyền) được thực hiện trên đối tượng đó.
 - Một bản ghi điển hình của ACL có dạng (subject, operation). Ví dụ bản ghi (Alice, write) của 1 file có nghĩa là Alice có quyền ghi vào file đó.
 - Khi chủ thể yêu cầu truy cập, hệ điều hành sẽ kiểm tra ACL xem yêu cầu đó có được phép hay không.
 - ACL có thể được áp dụng cho một hoặc 1 nhóm đối tượng.

Trang 20

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập – DAC - ACL

Sử dụng ACL để quản lý việc truy cập file

Trang 21

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - MAC

- ❖ Điều khiển truy bắt buộc được định nghĩa là các cơ chế hạn chế truy cập đến các đối tượng dựa trên
 - Tính nhạy cảm (sensitivity) của thông tin (thường được gán nhãn) chứa trong các đối tượng, và
 - Sự trao quyền chính thức (formal authorization) cho các chủ thể truy cập các thông tin nhạy cảm này.

Trang 22

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - MAC**Các mức nhạy cảm của thông tin:**

- Tối mật (Top Secret - T): Được áp dụng với thông tin mà nếu bị lộ có thể dẫn đến những thiệt hại trầm trọng đối với an ninh quốc gia.
- Tuyệt mật (Secret - S): Được áp dụng với thông tin mà nếu bị lộ có thể dẫn đến một loạt thiệt hại đối với an ninh quốc gia.
- Mật (Confidential - C): Được áp dụng với thông tin mà nếu bị lộ có thể dẫn đến thiệt hại đối với an ninh quốc gia.
- Không phân loại (Unclassified - U): Những thông tin không gây thiệt hại đối với an ninh quốc gia nếu bị tiết lộ.

Trang 23

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - MAC

- ❖ MAC không cho phép người tạo ra các đối tượng (thông tin/tài nguyên) có toàn quyền truy cập các đối tượng này.
- ❖ Quyền truy cập đến các đối tượng (thông tin/tài nguyên) do người quản trị hệ thống định ra trước trên cơ sở chính sách an toàn thông tin của tổ chức đó.
- ❖ MAC thường được sử dụng phổ biến trong các cơ quan an ninh, quân đội và ngân hàng.

Trang 24

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - MAC

- ❖ Ví dụ: một tài liệu được tạo ra và được đóng dấu “Mật”:
 - Chỉ những người có trách nhiệm trong tổ chức mới được quyền xem và phổ biến cho người khác;
 - Tác giả của tài liệu không được quyền phổ biến đến người khác.

Trang 25

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - MAC

- ❖ Mô hình kiểm soát truy cập Bell-LaPadula:
 - Mô hình Bell-LaPadula là mô hình bảo mật đa cấp thường được sử dụng trong quân sự, nhưng nó cũng có thể áp dụng cho các lĩnh vực khác.
 - Trong quân sự, các tài liệu được gán một mức độ bảo mật, chẳng hạn như không phân loại, mật, bí mật và tối mật. Người dùng cũng được định rõ các cấp độ bảo mật tương ứng, tùy thuộc vào những tài liệu mà họ được phép xem.
 - Một vị tướng quân đội có thể được phép xem tất cả các tài liệu, trong khi một trung úy có thể bị hạn chế chỉ được xem các tài liệu mật và thấp hơn.
 - Một tiến trình chạy nhận danh một người sử dụng có được mức độ bảo mật của người dùng đó.

Trang 26

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - MAC

- ❖ Nguyên tắc bảo mật tài nguyên của mô hình Bell-LaPadula:
 - Nguyên tắc đọc xuống:
 - Một người dùng ở mức độ bảo mật k chỉ có thể đọc các đối tượng ở cùng mức bảo mật hoặc thấp hơn.
 - Ví dụ:
 - Một vị tướng có thể đọc các tài liệu của một trung úy;
 - Nhưng một trung úy không thể đọc các tài liệu của vị tướng đó.

Trang 27

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - MAC

- ❖ Nguyên tắc bảo mật tài nguyên của mô hình Bell-LaPadula:
 - Nguyên tắc ghi lên:
 - Một người dùng ở mức độ bảo mật k chỉ có thể ghi các đối tượng ở cùng mức bảo mật hoặc cao hơn.
 - Ví dụ:
 - Một trung úy có thể nêu thêm một tin nhắn vào hộp thư của chung về tất cả mọi thứ ông biết;
 - Nhưng một vị tướng không thể ghi thêm một tin nhắn vào hộp thư của trung úy với tất cả mọi thứ ông ấy biết vì vị tướng có thể đã nhìn thấy tài liệu có mức độ bảo mật cao mà không thể được tiết lộ cho một trung úy.

Trang 28

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - MAC

Mô hình bảo mật đa cấp Bell-LaPadula

Mô hình bảo mật đa cấp Bell-LaPadula

Trang 29

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - RBAC

- ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên vai trò cho phép người dùng truy cập vào thông tin và hệ thống dựa trên vai trò (role) của họ trong công ty/tổ chức đó.
- ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên vai trò có thể được áp dụng cho một nhóm người dùng hoặc từng người dùng riêng lẻ.
- ❖ Quyền truy cập được tập hợp thành các nhóm “vai trò” với các mức quyền truy cập khác nhau.

Trang 30

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - RBAC

- ❖ Ví dụ: một trường học chia người dùng thành các nhóm gán sẵn quyền truy cập vào các phần trong hệ thống:
 - Nhóm Quản lý được quyền truy cập vào tất cả các thông tin trong hệ thống;
 - Nhóm Giáo viên được truy cập vào CSDL các môn học, bài báo khoa học, cập nhật điểm các lớp phụ trách;
 - Nhóm Sinh viên chỉ được quyền xem nội dung các môn học, tải tài liệu học tập và xem điểm của mình.

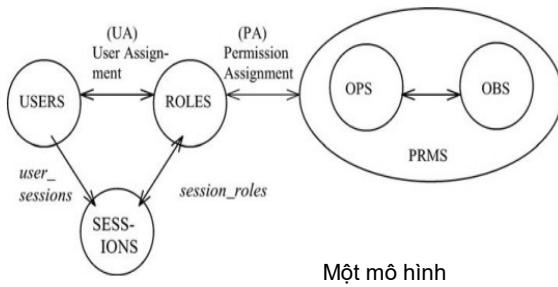
Trang 31

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - RBAC

- ❖ Liên kết giữa người dùng và vai trò:
 - Người dùng được cấp “thẻ thành viên” của các nhóm “vai trò” trên cơ sở năng lực và vai trò, cũng như trách nhiệm của họ trong một tổ chức.
- ❖ Trong nhóm “vai trò”, người dùng được cấp vừa đủ quyền để thực hiện các thao tác cần thiết cho công việc được giao.
- ❖ Liên kết giữa người dùng và vai trò có thể được tạo lập và huỷ bỏ dễ dàng.
- ❖ Quản lý phân cấp vai trò: các vai trò được tổ chức thành một cây theo mô hình phân cấp tự nhiên của các công ty/tổ chức.

Trang 32

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập - RBAC

Trang 33

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập – Rule-Based AC

- ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên luật cho phép người dùng truy cập vào hệ thống và thông tin dựa trên các luật (rules) đã được định nghĩa trước.
- ❖ Các luật có thể được thiết lập để hệ thống cho phép truy cập đến các tài nguyên của mình cho người dùng thuộc một tên miền, một mạng hay một dải địa chỉ IP.

Trang 34

5.2.2 Các biện pháp kiểm soát truy cập – Rule-Based AC

- ❖ Firewalls/Proxies là ví dụ điển hình về kiểm soát truy cập dựa trên luật;
- ❖ Các hệ thống này sử dụng một tập các luật (rules) để kiểm soát truy cập. Các thông tin sử dụng trong các luật có thể gồm:
 - Địa chỉ IP nguồn và đích của các gói tin;
 - Phần mở rộng các files để lọc các mã độc hại;
 - Địa chỉ IP hoặc các tên miền để lọc/chặn các website bị cấm;
 - Tập các từ khóa để lọc các nội dung bị cấm.

Trang 35

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập

- ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên mật khẩu (password)
- ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên các khoá mã (encrypted keys)
- ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ thông minh (smart card)
- ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ bài (token)
- ❖ Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh trắc học (biometric).

Trang 36

 BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT
<p>5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên mật khẩu</p> <p>❖ Thông thường mỗi người dùng được cấp 1 tài khoản (account) để truy cập vào hệ thống. Để truy cập tài khoản, thường cần có:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tên người dùng (username), email, số điện thoại,... ▪ Mật khẩu (password) <ul style="list-style-type: none"> • Mật khẩu có thể ở dạng nguyên bản (plain text) • Mật khẩu có thể ở dạng mã hoá (encrypted text) <ul style="list-style-type: none"> – Các thuật toán thường dùng để mã hoá mật khẩu: MD4, MD5, SHA-1, SHA256,... • Mật khẩu có thể được dùng nhiều lần hoặc 1 lần (one time password).

Trang 37

 BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT
<p>5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên mật khẩu</p> <p>❖ Tính bảo mật của kỹ thuật kiểm soát truy cập sử dụng mật khẩu dựa trên:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Độ khó đoán của mật khẩu <ul style="list-style-type: none"> • Dùng nhiều loại ký tự <ul style="list-style-type: none"> – Chữ thường, hoa, chữ số, ký tự đặc biệt: <ul style="list-style-type: none"> » abc1234: mật khẩu tồi » aBc*1#24: mật khẩu tốt (về mặt tính toán) • Độ dài của mật khẩu <ul style="list-style-type: none"> – Mật khẩu tốt có chiều dài ≥ 8 ký tự ▪ Tuổi thọ của mật khẩu <ul style="list-style-type: none"> • Mật khẩu không hết hạn • Mật khẩu có thời hạn sống • Mật khẩu dùng 1 lần

Trang 38

 BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT
<p>5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên mật khẩu</p> <p>❖ Mật khẩu một lần (OTP-One Time Password):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mật khẩu được sinh ra và chỉ được dùng 1 lần cho 1 phiên làm việc hoặc 1 giao dịch; ▪ Mật khẩu thường được sinh ngẫu nhiên ▪ Chuyển giao OTP: <ul style="list-style-type: none"> • In ra giấy một danh sách mật khẩu để dùng dần • Gửi qua các phương tiện khác như SMS • Sử dụng các thiết bị chuyên dụng, như các token,... ▪ Ưu điểm: an toàn hơn, tránh được tấn công kiểu replay (lấy được mật khẩu dùng lại). ▪ Nhược điểm: người sử dụng khó nhớ mật khẩu.

Trang 39

 BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT
<p>5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên các khóa mã</p> <p>❖ Khoa mã là các giải thuật cho phép:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Đảm bảo an toàn thông tin bí mật ▪ Cho phép kiểm tra thông tin nhận dạng của các bên tham gia giao dịch. <p>❖ Ứng dụng rộng rãi nhất là chứng chỉ số (Digital Certificate). Một chứng chỉ số thường gồm các thuộc tính:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Thông tin nhận dạng của chủ thể ▪ Khoa công khai của chủ thể ▪ Các thông tin nhận dạng và khoa công khai của chủ thể được mã hoá (ký) bởi một tổ chức có thẩm quyền (Certificate Authority – CA).

Trang 40

BÀI GIẢNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên các khóa mã

Biểu diễn chứng chỉ số của ngân hàng VCB

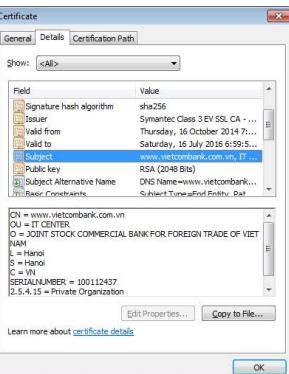

Trang 41

BÀI GIẢNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên các khóa mã

Biểu diễn chứng chỉ số của ngân hàng VCB

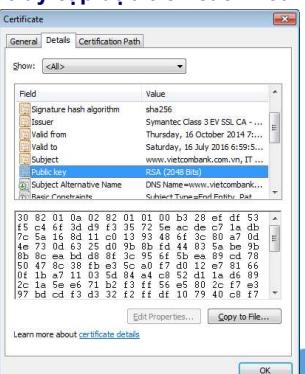

Trang 42

BÀI GIẢNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên các khóa mã

Biểu diễn chứng chỉ số của ngân hàng VCB

Trang 43

BÀI GIẢNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ thông minh

- ❖ Thẻ thông minh (Smartcard) là các thẻ nhựa có gắn các chip điện tử
- ❖ Có khả năng tính toán và các thông tin lưu trong thẻ được mã hoá
- ❖ Smartcard sử dụng hai yếu tố (two-factors) để xác thực và nhận dạng chủ thẻ:
 - Cái bạn có (what you have): thẻ
 - Cái bạn biết (what you know): số PIN

Trang 44

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ thông minh

Một loại thẻ thông minh (thẻ tiếp xúc)

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ thông minh

Một loại thẻ thông minh (thẻ không tiếp xúc)

Trang 45

Trang 46

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ bài (token)

- ❖ Các thẻ bài thường là các thiết bị cầm tay được thiết kế nhỏ gọn để có thể dễ dàng mang theo;
 - Được tích hợp pin cung cấp nguồn nuôi.
- ❖ Thẻ bài có thể được sử dụng để lưu:
 - Mật khẩu
 - Thông tin cá nhân
 - Các thông tin khác

Trang 47

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐÁM BẢO ATTT

5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập – Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ bài (token)

- ❖ Thẻ bài thường được trang bị cơ chế xác thực 2 yếu tố tương tự smartcards:
 - Thẻ bài
 - Mật khẩu (thường dùng 1 lần)
- ❖ Thẻ bài thường có cơ chế xác thực mạnh hơn smartcards do năng lực tính toán cao hơn:
 - CPU có năng lực xử lý cao hơn smartcard;
 - Bộ nhớ lưu trữ lớn hơn.

Trang 48

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ bài (token)**

Thẻ
bài
(token)
của
hãng
RSA
Security

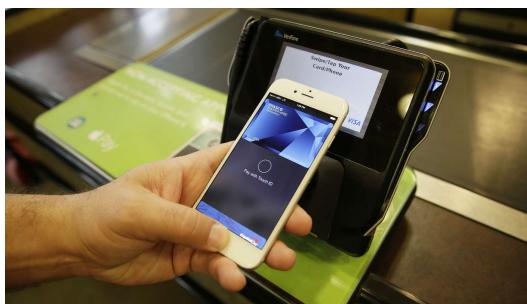
Trang 49

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ bài (token)**

Thẻ bài (ví
diện tử)
của PayPal
dùng trong
thanh toán
trực tuyến

Trang 50

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên thẻ bài (token)**

Hệ thống ApplePay tích hợp vào điện thoại di động

Trang 51

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh trắc**

- ❖ Kiểm soát truy cập có thể sử dụng các đặc điểm sinh trắc học để nhận dạng chủ thẻ:
 - Dấu vân tay
 - Tròng mắt
 - Khuôn mặt
 - Tiếng nói
 - Chữ ký tay

Trang 52

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh học**

❖ **Ưu điểm:**

- Có khả năng bảo mật cao
- Luôn đi cùng chủ thẻ

❖ **Nhược điểm:**

- Chi phí đắt
- Chậm do đòi hỏi khối lượng tính toán lớn
- Tỷ lệ nhận dạng sai tương đối lớn do có nhiều yếu tố nhiễu ảnh hưởng.

Trang 53

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh học**

Khoá
sử
dụng
vân
tay

Trang 54

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh học**

Khoá
sử
dụng
vân
tay

Trang 55

BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẢM BẢO ATTT

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh học**

Bộ
phận
đọc
vân tay
trên
laptop

Trang 56

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh học**

Bộ phận
đọc
vân tay
trên
điện thoại
iPhone

Trang 57

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh học**

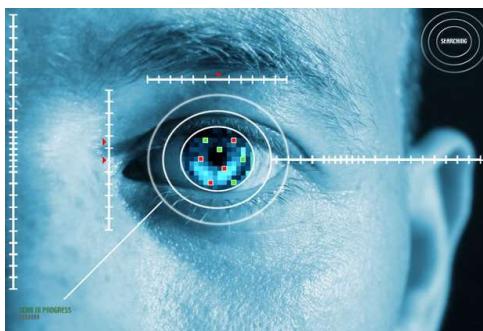
Bộ phận
đọc
vân tay
trên
điện thoại
Samsung

Trang 58

**5.2.3 Một số công nghệ kiểm soát truy cập –
Kiểm soát truy cập dựa trên các đặc điểm sinh học**

Quét nhận
dạng tròng
mắt/ con
ngươi của
người dùng

Trang 59

5.3 Tường lửa – Giới thiệu

- ❖ Tường lửa (firewall) có thể là thiết bị phần cứng hoặc công cụ phần mềm được dùng để bảo vệ hệ thống và mạng cục bộ tránh các đe doạ từ bên ngoài.
- ❖ Tường lửa thường được đặt ở vị trí cảng vào của mạng nội bộ của công ty hoặc tổ chức.

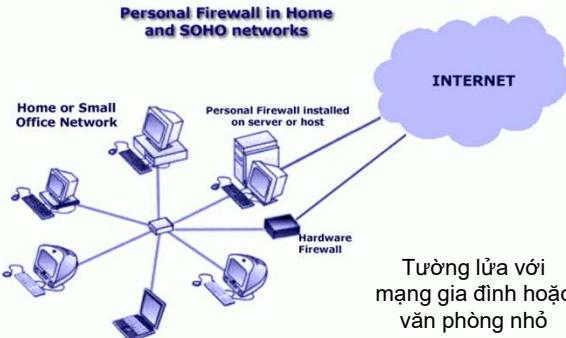
Trang 60

5.3 Tường lửa – Giới thiệu

- ❖ Tất cả các gói tin từ trong ra và từ ngoài vào đều phải đi qua tường lửa.
- ❖ Chỉ các gói tin hợp lệ được phép đi qua tường lửa (xác định bởi chính sách an ninh – cụ thể hóa bằng các luật).
- ❖ Bản thân tường lửa phải miễn dịch với các loại tấn công.
- ❖ Tường lửa có thể ngăn chặn nhiều hình thức tấn công mạng, như IP spoofing.

Trang 61

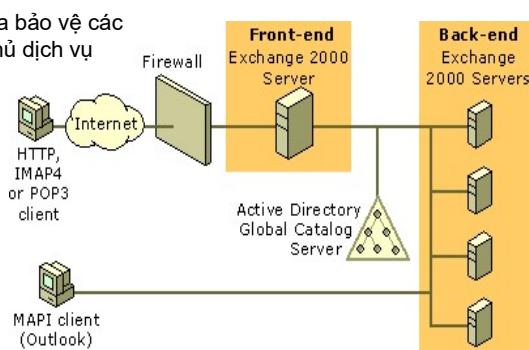
5.3 Tường lửa – Tôpô mạng với tường lửa

Trang 62

5.3 Tường lửa – Tôpô mạng với tường lửa

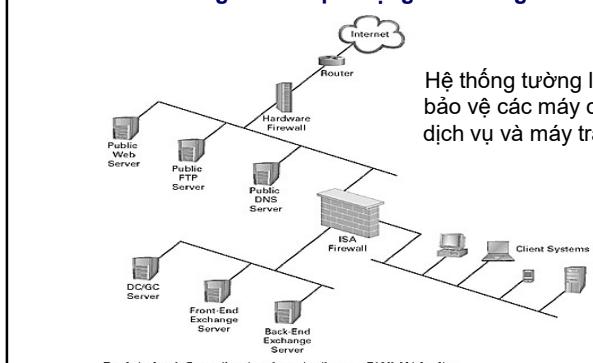
Tường lửa bảo vệ các máy chủ dịch vụ

Trang 63

5.3 Tường lửa – Tôpô mạng với tường lửa

Hệ thống tường lửa bảo vệ các máy chủ dịch vụ và máy trạm

Trang 64

5.3 Tường lửa – Các loại tường lửa**Lọc gói tin (Packet-Filtering):**

- Áp dụng một tập các luật cho mỗi gói tin đi/đến để quyết định chuyển tiếp hay loại bỏ gói tin.
- Các tường lửa dạng này thường lọc tin lớp IP.

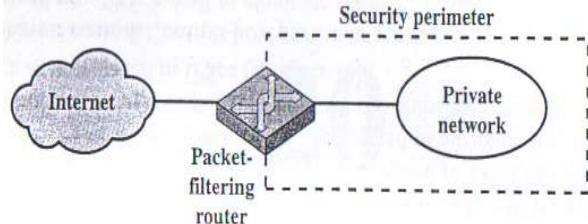
Các cổng ứng dụng (Application-level gateway):

- Còn gọi là proxy server, thường dùng để phát lại (relay) traffic của mức ứng dụng.
- Tường lửa ứng dụng web (WAF – Web Application Firewall) là dạng cổng ứng dụng được sử dụng rộng rãi.

Cổng chuyển mạch (Circuit-level gateway):

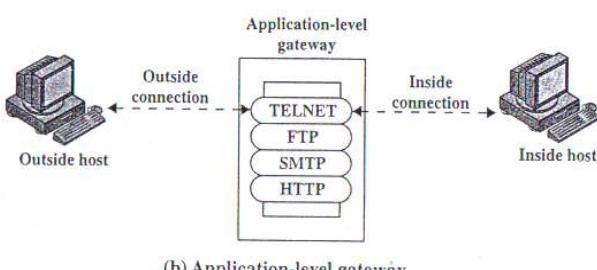
- Hoạt động tương tự các bộ chuyển mạch.

Trang 65

5.3 Tường lửa – Các loại tường lửa – Lọc gói tin

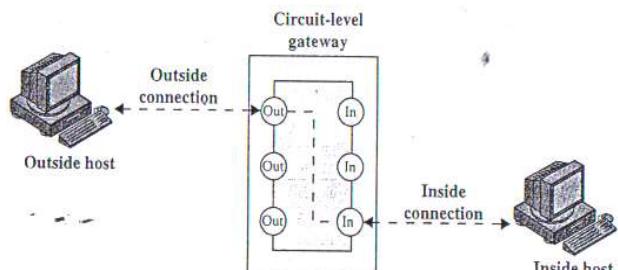
(a) Packet-filtering router

Trang 66

5.3 Tường lửa – Các loại tường lửa – Cổng ứng dụng

(b) Application-level gateway

Trang 67

5.3 Tường lửa – Các loại tường lửa – Cổng chuyển mạch

(c) Circuit-level gateway

Trang 68

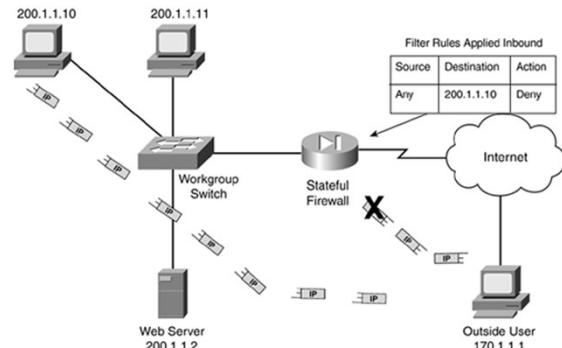
5.3 Tường lửa – Lọc có trạng thái

❖ **Tường lửa có trạng thái (Stateful firewall):**

- Có khả năng lưu trạng thái của các kết nối mạng đi qua nó;
- Nó được lập trình để phân biệt các gói tin thuộc về các kết nối mạng khác nhau;
- Chỉ những gói tin thuộc các kết nối mạng đang hoạt động mới được đi qua tường lửa, còn các gói tin khác (không thuộc kết nối đang hoạt động) sẽ bị chặn lại.

Trang 69

5.3 Tường lửa – Lọc có trạng thái

Trang 70

5.3 Tường lửa – Lọc không trạng thái

❖ **Tường lửa không trạng thái (Stateless firewall):**

- Lọc các gói tin riêng rẽ mà không quan tâm đến mỗi gói tin thuộc về kết nối mạng nào;
- Dễ bị tấn công bởi kỹ thuật giả mạo địa chỉ, giả mạo nội dung gói tin do tường lửa không có khả năng nhớ các gói tin đi trước thuộc cùng một kết nối mạng.

Trang 71

5.3 Tường lửa – Kỹ thuật kiểm soát truy cập

❖ **Kiểm soát dịch vụ:**

- Xác định dịch vụ nào có thể được truy cập, hướng đi ra hay đi vào.

❖ **Kiểm soát hướng:**

- Điều khiển hướng được phép đi của các gói tin của mỗi dịch vụ

❖ **Kiểm soát người dùng:**

- Xác định người dùng nào được quyền truy cập;
- Thường áp dụng cho người dùng mạng nội bộ.

❖ **Kiểm soát hành vi:**

- Kiểm soát việc sử dụng các dịch vụ cụ thể. Ví dụ: tường lửa có thể lọc để loại bỏ các thư rác, hoặc hạn chế truy cập đến một bộ phận thông tin của máy chủ web.

Trang 72

5.3 Tường lửa – Các hạn chế

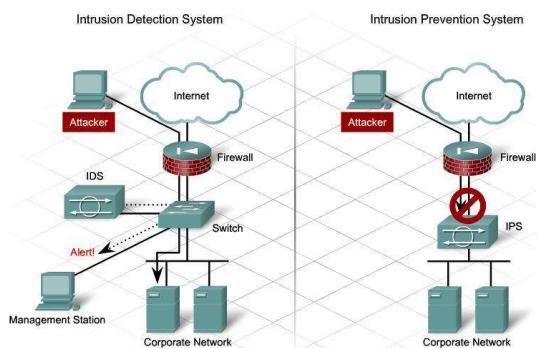
- ❖ Không thể chống lại các tấn công không đi qua nó.
- ❖ Không thể chống lại các tấn công hướng dữ liệu, hoặc tấn công vào các lỗ hổng an ninh của các phần mềm.
- ❖ Không thể chống lại các hiểm họa từ bên trong (mạng nội bộ).
- ❖ Không thể ngăn chặn việc vận chuyển các chương trình hoặc các file bị nhiễm virus hoặc các phần mềm độc hại.

Trang 73

5.3 Các hệ thống ngăn chặn/phát hiện tấn công, xâm nhập

- ❖ Các hệ thống phát hiện/ngăn chặn tấn công, xâm nhập (IDS/IPS) thường được sử dụng như một lớp phòng vệ quan trọng trong các lớp giải pháp đảm bảo an toàn cho hệ thống thông tin và mạng;
 - IDS – Intrusion Detection System: hệ thống phát hiện tấn công, xâm nhập;
 - IPS - Intrusion Prevention System: hệ thống ngăn chặn tấn công, xâm nhập.
- ❖ Các hệ thống IDS/IPS có thể được đặt trước hoặc sau tường lửa, tùy theo mục đích sử dụng.

Trang 74

5.4 Các hệ thống ngăn chặn/phát hiện tấn công, xâm nhập

Trang 75

5.4 Các hệ thống ngăn chặn/phát hiện tấn công, xâm nhập

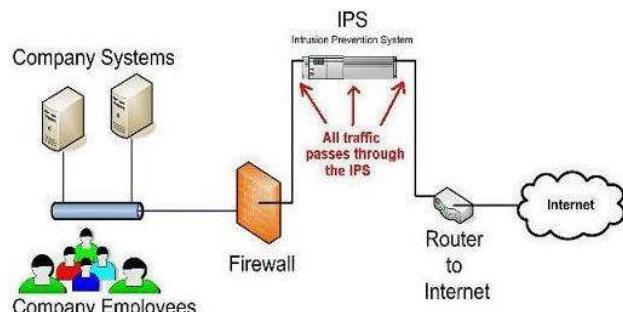
- ❖ **Nhiệm vụ chính của các hệ thống IDS/IPS:**
 - Giám sát lưu lượng mạng hoặc các hành vi trên một hệ thống để nhận dạng các dấu hiệu của tấn công, xâm nhập;
 - Khi phát hiện các hành vi tấn công, xâm nhập → ghi logs các hành vi này cho phân tích bổ sung sau này;
 - Ngăn chặn hoặc dừng các hành vi tấn công, xâm nhập;
 - Gửi thông báo cho người quản trị về các hành vi tấn công, xâm nhập đã phát hiện được.

Trang 76

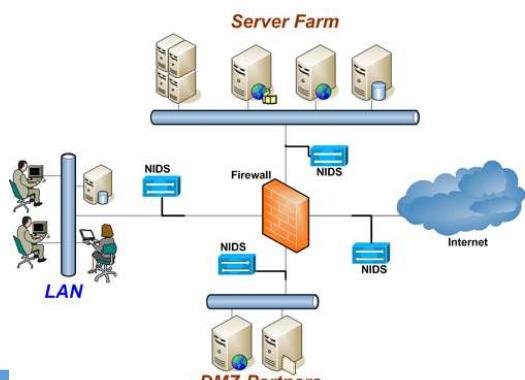
5.4 Các hệ thống ngăn chặn/phát hiện tấn công, xâm nhập**❖ So sánh IDS/IPS:**

- Giống: Về cơ bản IPS và IDS giống nhau về chức năng giám sát.
- Khác:
 - IPS thường được đặt giữa đường truyền thông và có thể chủ động ngăn chặn các tấn công/xâm nhập bị phát hiện;
 - IDS thường được kết nối vào các bộ định tuyến, switch, card mạng và chủ yếu làm nhiệm vụ giám sát/cảnh báo, không có khả năng chủ động ngăn chặn tấn công, xâm nhập.

Trang 77

5.4 Các hệ thống ngăn chặn/phát hiện tấn công, xâm nhập

Trang 78

5.4 Các hệ thống ngăn chặn/phát hiện tấn công, xâm nhập

Trang 79

5.4 IDS/IPS – Phân loại**❖ Phân loại theo nguồn dữ liệu:**

- Hệ thống phát hiện xâm nhập mạng (NIDS – Network-based IDS): phân tích lưu lượng mạng để phát hiện tấn công, xâm nhập cho cả mạng hoặc một phần mạng.
- Hệ thống phát hiện xâm nhập cho host (HIDS – Host-based IDS): phân tích các sự kiện xảy ra trong hệ thống/dịch vụ để phát hiện tấn công, xâm nhập cho hệ thống đó.

Trang 80

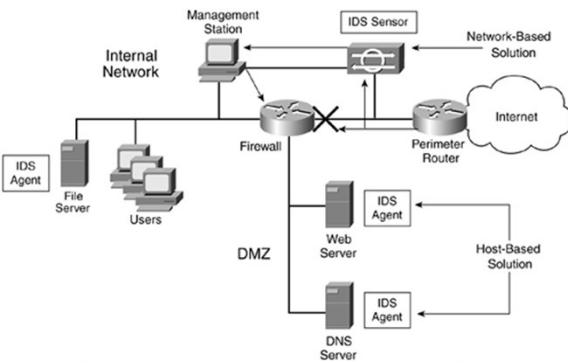
5.4 IDS/IPS – Phân loại

❖ Phân loại theo kỹ thuật phân tích:

- Phát hiện xâm nhập dựa trên chữ ký hoặc phát hiện sự lạm dụng (Signature-based / misuse instrusion detection);
- Phát hiện xâm nhập dựa trên các bất thường (Anomaly instrusion detection).

Trang 81

5.4 IDS/IPS – NIDS và HIDS

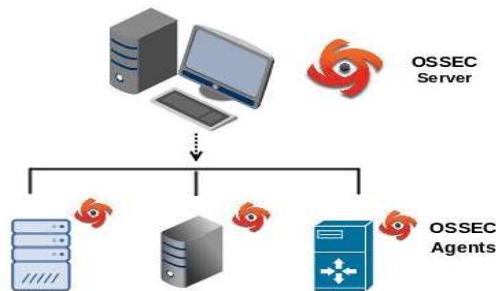
Trang 82

NIDS - Snort

Trang 83

HIDS - OSSEC

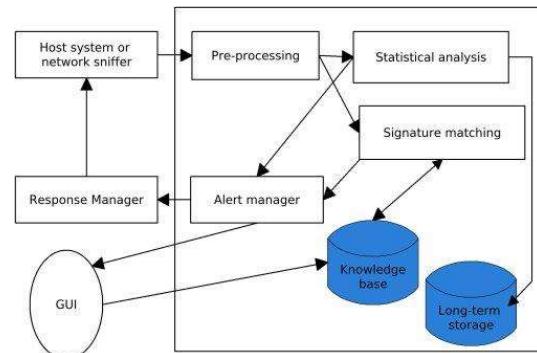

Trang 84

5.4 IDS/IPS – Phát hiện xâm nhập dựa trên chữ ký

- ❖ Xây dựng cơ sở dữ liệu các chữ ký/dấu hiệu của các loại tấn công, xâm nhập đã biết;
 - Hầu hết các chữ ký/dấu hiệu được nhận dạng và mã hóa thủ công;
 - Dạng biểu diễn thường gặp là các luật (rule) phát hiện.
- ❖ Giám sát sát các hành vi của hệ thống, và cảnh báo nếu phát hiện chữ ký của tấn công, xâm nhập;

Trang 85

5.4 IDS/IPS – Phát hiện xâm nhập dựa trên chữ ký

Trang 86

5.4 IDS/IPS – Phát hiện xâm nhập dựa trên chữ ký

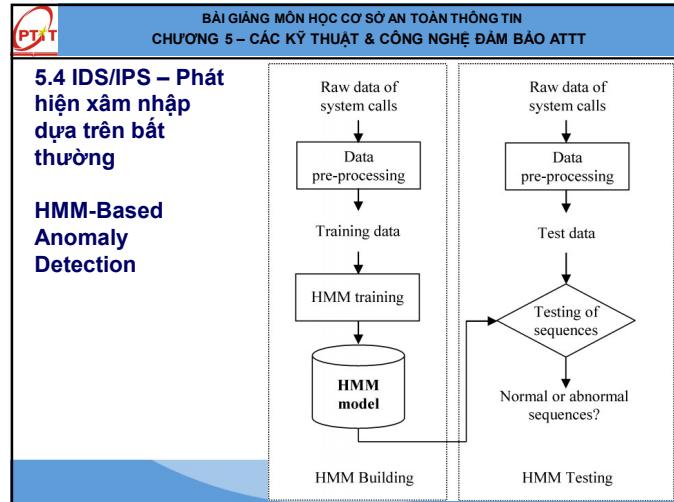
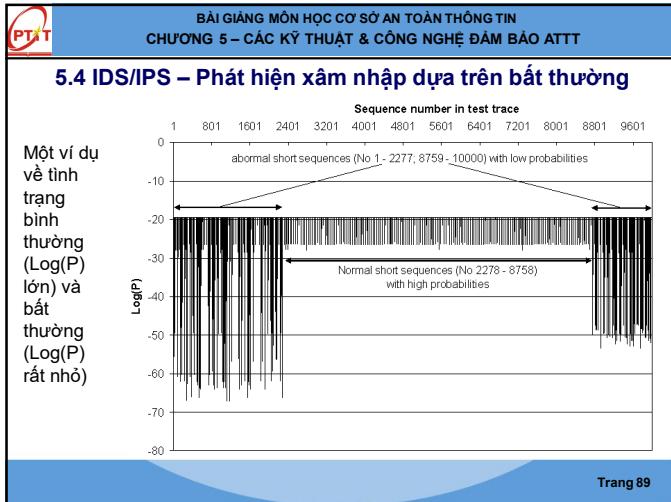
- ❖ **Ưu điểm:**
 - Có khả năng phát hiện các tấn công, xâm nhập đã biết một cách hiệu quả;
 - Tốc độ cao, yêu cầu tài nguyên tính toán tương đối thấp.
- ❖ **Nhược điểm:**
 - Không có khả năng phát hiện các tấn công, xâm nhập mới, do chữ ký của chúng chưa có trong cơ sở dữ liệu các chữ ký;
 - Đòi hỏi nhiều công sức xây dựng và cập nhật cơ sở dữ liệu chữ ký/dấu hiệu tấn công, xâm nhập.

Trang 87

5.4 IDS/IPS – Phát hiện xâm nhập dựa trên bất thường

- ❖ Phương pháp này dựa trên giả thiết: *các hành vi xâm nhập thường có quan hệ chặt chẽ với các hành vi bất thường*.
- ❖ Quá trình xây dựng và triển khai gồm 2 giai đoạn:
 - Xây dựng hồ sơ (profile) của đối tượng trong chế độ làm việc bình thường.
 - Cần giám sát đối tượng trong điều kiện bình thường trong một khoảng thời gian đủ dài để thu thập dữ liệu huấn luyện.
 - Giám sát hành vi hiện tại của hệ thống và cảnh báo nếu có khác biệt rõ nét giữa hành vi hiện tại và hồ sơ của đối tượng.

Trang 88

- BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẨM BẢO ATTT
- ### 5.4 IDS/IPS – Phát hiện xâm nhập dựa trên bất thường
- ❖ **Ưu điểm:**
 - Có tiềm năng phát hiện các loại xâm nhập mới mà không yêu cầu biết trước thông tin về chúng.
 - ❖ **Nhược điểm:**
 - Tỷ lệ cảnh báo sai tương đối cao so với phương pháp dựa trên chữ ký;
 - Tiêu tốn nhiều tài nguyên hệ thống cho việc xây dựng hồ sơ đối tượng và phân tích hành vi hiện tại.
- Trang 91

- BÀI GIÁNG MÔN HỌC CƠ SỞ AN TOÀN THÔNG TIN
CHƯƠNG 5 – CÁC KỸ THUẬT & CÔNG NGHỆ ĐẨM BẢO ATTT
- ### 5.4 IDS/IPS – Phát hiện xâm nhập dựa trên bất thường
- ❖ Các phương pháp xử lý, phân tích dữ liệu và mô hình hóa trong phát hiện xâm nhập dựa trên bất thường:
 - Thống kê (statistics).
 - Học máy (machine learning): HMM, máy trạng thái (state-based).
 - Khai phá dữ liệu (data mining).
 - Mạng nơ ron (neural networks).
- Trang 92